

Национален институт на правосъдието
"Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската
конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния
институт на правосъдието"
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

 norway grants

43-00-04 06.01.15

ДОКЛАД

Относно: Учебно посещение в Съвета на Европа и Европейския съд по правата на човека, 7 – 11 декември 2014 г., Страсбург, Франция.

В изпълнение на дейност 2.1 „Учебни посещения в Голямата камера на ЕСПЧ“ по проект „Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието“, договор за безвъзмездна финансова помощ № 93-00-42/20.02.2013г., Норвежки финансов механизъм, в периода 7 – 11 декември 2014 г. бе проведено учебно посещение в Съвета на Европа и Европейския съд по правата на човека, гр. Страсбург, Република Франция.

Работната програма на учебното посещение започна на 8 декември 2014 г., с встъпително приветствие от г-жа **Наталия Вутова**, отдел „Правосъдие и правно сътрудничество“, дирекция „Правосъдие и защита на човешкото достойнство“ в Съвета на Европа. Тя представи накратко Норвежкия финансов механизъм, принципите на действие и приоритетните програми за България, както и бенефициентите по програма „Правосъдие“ – проекта за повишаване капацитета на съдебната власт чрез обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в НИП и проекти на Висшия съдебен съвет, Бюрото за правна помощ, Главна дирекция „Охрана“ и дирекция „Процесуално представителство на република България пред Европейския съд по правата на човека“ в Министерство на правосъдието.

По нататък г-н **Юрис Рудевски** (Juris RUDEVSKIS), юрист в Европейския съд по правата на човека, представи делото „Ал-Дулими и търговско дружество „Монтана Мениджмънт“ срещу Швейцария“ (Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland), жалба № 5809/08, на което участниците присъстваха в сряда, 10 декември 2014 г. Г-н Рудевски

представи основните юридически особености на делото и направи паралел с делото Кади на Съда на Европейския съюз (съединени дела C-402/05 и C-415/05, Kadi and AlBarakaat срещу Съвета на Европейския съюз) по сходен казус със замразяване на активи вследствие списък на лица, чийто активи да бъдат замразени, изготвен от Съвета за сигурност на ООН.

Г-жа **Любов СТОЙЧЕВА**, юрист в отдела за изпълнение решенията на Европейския съд по правата на човека, дирекция „Мониторинг“, Главна дирекция „Права на човека и върховенство на закона“, представи различни групи дела срещу България, които са включени в т.нар. засилена процедура за наблюдение от Комитета на министрите на Съвета на Европа. Г-жа Стойчева обсъди с участниците и възобновени дела поради установяване на нарушение от страна на България на Европейската конвенция за правата на човека, както и честата невъзможност за такова възобновяване поради изтичане на давностни срокове. Обсъдени бяха и някои решения на Европейския съд по правата на човека като Raza, Asuad (експулсиране), Параскева Тодорова (дискриминация), Огнянов и Чобанов (прекомерна сила при задържане/разпит), Гуцанови (чл. 91 от ЗМВР), Станев и др.

С г-жа **Здравка Калайджиева**, съдия в Европейския съд по правата на човека, участниците обсъдиха скорошни решения от българската съдебна практика относно обхвата на защита и практика на националните съдилища по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди и заключения на Съда по чл. 13 от Конвенцията – понятието „ефективни вътрешноправни средства за защита“. На срещата присъстваха и съдиите, командировани в Европейския съд по правата на човека, в рамките на проекта на Висшия съдебен съвет, финансиран по Норвежкия финансов механизъм. Г-жа Калайджиева обсъди с участниците и делото Харакчиев и Толумов във връзка с наказанието доживотен затвор без право на замяна, намерено за нарушение на чл. 3 от Конвенцията и последващите мерки на президентската институция (Комисия за помилване, правила за работа на Комисията и т.н.).

Г-н **Евгени БОЕВ**, юрист в Европейския съд по правата на човека, запозна участниците с правото на изпълнение на решения на националния съд и вътрешноправно средства за защита в това отношение – чл. 6 и чл. 13 от Конвенцията. Той се спря също така и на някои национални особености на различните правни системи, които пораждат трудности при преценка за наличие на нарушение, като например показания, дадени не пред съдия,

които се оказват решаващи за изхода на делото (Великобритания); отказ на родител да даде показания (Швеция) и др.

Вторият ден от учебното посещение (9 декември 2014 г.) започна с представяне институцията и работата на Комисаря на Съвета на Европа по правата на човека от г-ца **Клаудия ЛАМ**, Служба на Комисаря за правата на човека. Тя обясни подхода на Комисаря по правата на човека за съставяне на тематични доклади по определена тема, например ефекта от финансови ограничения върху правата на човека в контекста на икономическата криза, както и доклади по отделни държави. Г-ца Лам припомни и посещението на Комисаря по правата на човека в България в края на 2013 г. във връзка с условията в бежанските центрове.

Г-н **Сергей ДИКМАН**, мениджър звено „Подкрепа за прилагане правата на човека на национално ниво”, отдел „Развитие и политики за права на човека”, Дирекция „Мониторинг”, Главна дирекция „Права на човека и върховенство на закона” се спря върху сътрудничеството във връзка със закрилата на правата на човека на национално ниво. Той представи и платформата за дистанционни обучения по права на човека HELP, като обърна внимание на актуализирания курс по антидискриминация и новия курс по престъпления на омраза.

Г-жа **Любов САМОХИНА**, Секретариат на Групата държави срещу корупцията, Главна дирекция „Права на човека и върховенство на закона” представи дейността на Групата държави срещу корупцията (ГРЕКО) и механизма на докладване за подобряване противодействието на корупцията. За разлика от отчетения от ГРЕКО напредък по отношение на България, индексът на възприятието за корупция на „Прозрачност без граници” отчита по-скоро влошаване за България.

Г-жа **Людмила МИЛАНОВА-ФАДИ**, старши юрист в Европейския съд по правата на човека, се спря върху положителните задължения на държавата по силата на чл. 3 от Конвенцията, както и върху задължението за задълбочено и всестранно разследване на случаи на унижително или нечовешко отнасяне или изтезание. Последното задължение на държавата не почива на служебно начало и лицето е длъжно да уведоми компетентните органи, които да започнат разследване. Г-жа Фади се спря и

на делото за смъртта на деца в институциите (Ненчева и други срещу България) и установеното нарушение на чл. 2 от Конвенцията.

Г-н **Иван КОЕДЖИКОВ**, координатор за контратероризъм, завеждащ отдел „Действия срещу престъпността”, Главна дирекция „Права на човека и върховенство на закона” представи дейността на отдела за „Действия срещу престъпността”.

Третият ден от работното посещение (10 декември 2014 г.) бе посветен на изслушване на **заседание на Голяма камера на Европейския съд по правата на човека** по делото „*Ал-Дулими и търговско дружество „Монтана Мениджмънт” срещу Швейцария*” (Al-Dulimi and Montana Management Inc. v. Switzerland), жалба № 5809/08. Решението на обикновена камера на Съда е прието с четири срещу три гласа и е оспорено от правителството на Конфедерация Швейцария. По делото за замразяване на активи вследствие списък, изготвен от Съвета за сигурност на ООН, като трети заинтересовани страни са присъединени и правителствата на Великобритания и Франция. Пledoариите бяха изключително интересни, както и последвалите от Съда въпроси и отговори на защитата на г-н Ал-Дулими и правителствата на Швейцария, Франция и Великобритания.

Участниците в учебното посещение се срещнаха и с посланик Красимира Бешкова, ръководител на постоянното представителство на България към Съвета на Европа, г-н Вълев, заместник постоянен представител и г-ца Детелина Стамболова-Иванова, първи секретар в мисията. Г-жа Бешкова обсъди с участниците редица аспекти на изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека срещу България. Тя уведоми участниците за предстоящото председателстване от България на Комитета на министрите на Съвета на Европа (ноември 2015 – май 2016 г.) и обсъди приоритетите на страната по време на председателството, които ще бъдат одобрени с решение на Министерски съвет. Някои от обсъжданите приоритети са правата на детето, социалните права и кибер престъпленията (във връзка с годишнина от Конвенцията на Съвета на Европа за киберпрестъпленията). Обсъжда се и създаване на комисия към Министерски съвет или Народното събрание, която да следи за изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека срещу България. Г-жа Маданска уведоми представителите на мисията за предстоящия Втори форум за правосъдие и права на човека през април 2015 г.

Извън програмата на учебното посещение, бяха проведени и срещи, касаещи управлението и изпълнението на проекта. На 9 декември 2014 г. се проведе работна среща на ръководителя и координатора на проекта с г-жа Татяна Тармачич, г-ца Милица Весович и г-жа Наталия Вутова, в качеството им на представители на партньора по проекта Съвета на Европа. На срещата бяха обсъдени предстоящи проектни дейности, обучения, Форума за правосъдие и права на човека, допълнителни дейности по Двустранния фонд и др. На 9 и 10 декември 2014 г. координаторът на проекта проведе и работни срещи с г-жа Наталия Вутова, във връзка с предстояща публикация и стилова редакция на Речника за хуманитарно право, чието издаване предстои в рамките на Компонент 4 от проекта.

В заключение, участието на български магистрати и представители на Националния институт на правосъдието в учебното посещение в Съвета на Европа и Европейския съд по правата на човека, гр. Страсбург, Република Франция, може да се оцени като изключително полезно и важно за постигане на целите на проекта „Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието”, финансиран от Норвежкия финансов механизъм и за развитие на сътрудничеството между институциите, ангажирани със защитата на правата на човека и утвърждаването на върховенството на закона.

Приложение:

1. Програма на учебното посещение
2. Списък с участници в учебното посещение

17 декември 2014 г., София

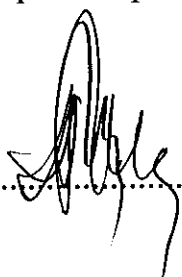
Участници в учебното посещение :

1. ....

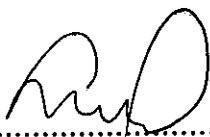
Красимир Шекерджиев, съдия, Върховен касационен съд

2. ....

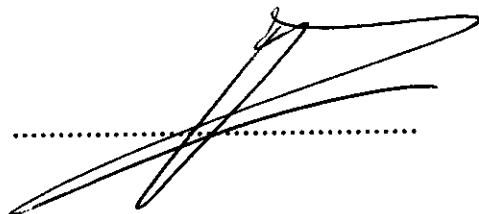
Лада Паунова, съдия, Върховен касационен съд

3. ....

Елена Попова, съдия, Специализиран наказателен съд

4. ....

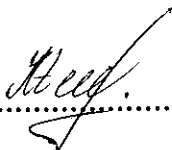
Мариана Шотева, председател на Административен съд, Пазарджик

5. ....

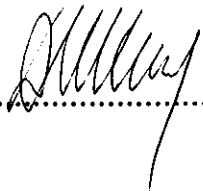

Нели Дчева, Върховна касационна прокуратура, отдел „Съдебен”

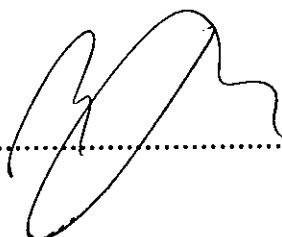
6. ....

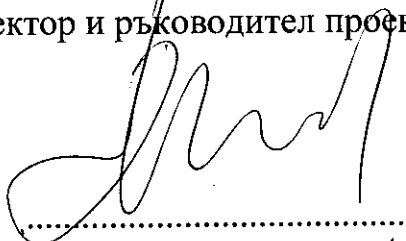
Красимира Филипова, заместник на апелативния прокурор,
Апелативна прокуратура, София

7. .....

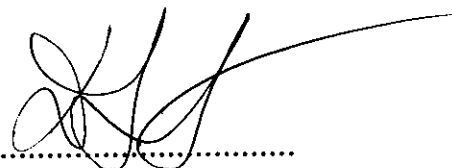
Димитринка Шкодрова-Георгиева, заместник административен
ръководител, заместник окръжен прокурор на Окръжна прокуратура
Ямбол

8. .....

Нели Маданска, Национален институт на правосъдието, заместник-
директор и ръководител проект

9. .....

Диляна Маркова, координатор проект, Националния институт на
правосъдието

10. .....

Даниела Стоянова, Софита, преводач